

Taide, kolonialismi ja alkuperäiskansaisuus. Onko aika kypsä totuudelle ja sovinnolle?

Open Call ja digitaaliset vuoropuhelut

Saamelaisneuvosto, OCA ja KORO ovat kehittäneet yhteistyössä projektin, joka pohtii Totuus- ja sovintokomission puutteita ja mahdollisuuksia työkaluna (nykyisiä ja entisiä) estää alkuperäiskansoja kokemasta kolonialismia Fennoskandian alueella Saamenmaalla. Miten Totuus- ja sovintokomissio edistää kolonialististen haavojen parantumista, jotka ovat syntyneet saamelaisten vartaloiden, maiden ja henkisten uskomusten rikkumattomassa yhteydessä, ja miten se tätä kautta tuo lähemmäksi saamelaisia ja Norjan kansalaisia, joiden perspektiivit voivat nykyään ilmetä sopimattomina?

Kaksiosainen projekti koostuu **Open Call** -toiminnasta, joka kutsuu tekemään yhdessä taideteosta Oslon kaupungin julkiseen tilaan ja **digitaalisista vuoropuheluista** ympäri maata. Hanke on itsenäinen, mutta sillä on sidoksia vuonna 2019 aloitettuun ja vuonna 2022 päättyvään Totuus- ja sovintoprosessin muodolliseen prosessiin. Lisäksi projekti reflektoi Kanadan Turtle Islandin vuonna 2015 toteutetun samankaltaisen prosessin onnistumisia ja epäonnistumisia.

Taide, kolonialismi ja alkuperäiskansaisuus. Onko aika kypsä totuudelle ja sovinnolle?

heijastaa rohkean katseen historiallisten ja nykyisten kolonialististen prosessien vaikutuksiin, jotka on normalisoitu laajalti norjalaisessa yhteiskunnassa. Samalla se kysyy, miten Totuus- ja sovintotoimikunta voi pyrkiä vastaamaan niihin. Se kysyy, miten kuvataide voi tuoda yhteiskunnan tietoisuuteen kaksi seuraavaa kysymystä: Missä määrin Norjan yhteiskunta tunnistaa saamelaisten perinnetiedon struktuurista hävittämistä ja luonnontuhoa? Ja mikäli tunnistavat, kuinka paljon Norjan kansalaiset pitävät kansalaisvelvollisuutenaan, yhdessä saamelaisten kanssa, ottaa kollektiivisen roolin muuttaa todellisuutta sellaisten käsitteiden kautta, kuin "totuus" ja "sovinto".

Osallisten keskusteluiden jälkeen, ***Taide, kolonialismi ja alkuperäiskansaisuus. Onko aika kypsä totuudelle ja sovinnolle?*** käynnistää **Open Call** -toiminnan saamelaistaiteilijoille, jotka haluavat kehittää pysyvän tai aikaan sidotun taideprojektin Oslon kaupungin julkisessa tilassa kriittisellä ja esteettisellä pohdinnalla näiden kysymysten äärellä. Projektin muoto tai prosessi on avoin.

On tärkeää huomioida Oslon historiallinen ja poliittinen konteksti **Open Call** -toiminnan vetäjänä: kaupunki, joka todisti saamelaisten uraauurtavaa nälkälakkoa ja valtaamisia Altan liikkeessä vuosina 1978-1981, ja vastasi valtavalla solidaarisuudella, ja siltikin se on

kaupunki, josta ei löydy merkkejä tästä merkittävästä historiallisesta tapahtumasta; kaupunki, jonka identiteetti on nykyään tärkeä saamelaisille, eikä sillä vielä ole julkista merkkiä, joka kunnioittaa heidän panostustaan yhteiskunnan eteen; ja kaupunki, jossa kansallisesta politiikasta keskustellaan ja säädetään pitkän aikavälin vaikutuksia siihen, miten Saamenmaa ja Norja kohtaavat yhdessä tulevaisuuden mahdollisuuksia ja haasteita.

Open Call on avoin kaikille saamelaistaiteilijoille ympäri Saamenmaan. Se suosii erityisesti hankkeita, jotka keskittyvät saamelaisiin metodeihin ja tapoihin olla, tehdä, tuntea ja nähdä saamelaiset näkökannat ja tarkastella monumentin ja taiteen muotoa julkisessa tilassa nykypäivänä.

OCA ja Saamelaisneuvosto vetävät yhdessä sarjan **digitaalisia vuoropuheluja**, jotka välitetään kansallisesti laajalti. Vuoropuheluissa on mukana eri sukupolvia edustavia norjalaisia ja saamelaisia taiteilijoita, jotka tuovat esiin omia reflektioitaan ja huoliaan nykytilanteen mahdollisuuksista ja haasteista Totuus- ja sovintokomission suhteen Norjassa.

Open Call -toiminnan toteuttaminen saamelaismonumentin /-taideprojektin rakentamiseksi julkiseen tilaan Oslossa

KORO johtaa saamelaismonumentin / -taideprojektin rakennusprosessin toteuttamista Oslossa. Open Callin jälkeen tuomarit päättävät, ketkä viisi taiteilijaa kutsutaan osallistumaan toimintaan. Lisäksi tuomarit valitsevat, kuka taiteilija valitaan toteuttamaan tehtävä. Kilpailun voittaja julkaistaan 15.1.2022.

Taideprojektin / monumentin tulee valmistua kesäkuuhun 2021 mennessä.

Tuomaristossa on edustajia Saamelaisneuvostosta, Sámi Dáiddačehpiid Searvi - yhdistyksestä, KORO:sta ja OCA:sta.

Saamelaisneuvosto

Saamelaisneuvosto on pan-saamelainen jäsenjärjestö (NGO), johon kuuluu saamelaisia poliittisia ja kulttuurillisia jäsenjärjestöjä Suomessa, Venäjällä, Norjassa ja Ruotsissa. Saamelaisneuvosto on perustamisestaan, vuodesta 1956 saakka, edistänyt aktiivisesti saamelaispolitiikkaa, ja se on yksi vanhimpia alkuperäiskansajärjestöjä. Saamelaisneuvoston päätavoite on edistää saamelaisten oikeuksia ja intressejä niissä neljässä valtiossa, joissa saamelaiset asuvat. Saamelaisneuvoston päätehtävä on vahvistaa saamelaisten yhteenkuuluvuuden tunnetta, saavuttaa saamenkansan tunnustaminen ja säilyttää saamelaisten kulttuurilliset, poliittiset, ekonomiset ja sosiaaliset oikeudet lainsäädännössä näissä neljässä valtiossa, joihin Saamenmaa on jaettu.

Sámi Dáiddačehpiid Searvi (SDS)

Vuonna 1979 perustettu Sámi Dáiddačehpiid searvin (*su. Saamelaistaiteilijoiden yhdistys*) tarkoitus on toimia asiantuntijaorganisaationa, joka tukee saamelaistaiteilijoita, käsityöläisiä ja taidekuvaajia kaikkialla Saamenmaassa. SDS:n tarkoitus on suojata jäsentensä ammatillisia, taloudellisia, sosiaalisia ja idealistisia etuja. Ohjauskomitea ja taideneuvosto

toimivat toteuttavana elimenä vuosikokousten välillä. Ohjauskomitea varmistaa, että vuosikokousten intentioita ja päätöksiä noudatetaan, ja taideneuvosto vastaa taiteellisten arviointien laatimisesta. SDS on myös saamelaisten taideyhdistysten kattojärjestö, saamelaisen taideyhdistyksen jäsen. Sillä on yhteyksiä Pohjoismaiden ja Euroopan taideneuvostoon. SDS:n ostokonsultit antavat suosituksia saamelaisen kulttuurineuvoston taiteenhankintakomitealle modernin saamelaistaiteen ja saamelaiskäsityön ostamisesta.

KORO

KORO on Norjan valtion julkisten tilojen taiteen ammatillinen elin, joka on organisoitu valtion virastoksi kulttuuriministeriön alaisuuteen. Ammatilliseen toimintaan sovelletaan käsivarren mitan periaatetta. KORO tuottaa, hallinnoi ja jakaa taidetta julkisiin rakennuksiin ja muille julkisille areenoille. Työkokoelma on saatavilla noin tuhannessa paikassa Norjassa ja kansainvälisesti.

OCA

Norjan modernin taiteen toimisto on voittoa tavoittelematon säätiö. Sen ovat perustaneet Norjan kulttuuri- ja ulkoministerit vuonna 2001. Säätiön päätavoite on edistää vuoropuhelua taiteilijoiden kesken Norjassa, mukaan lukien Saamenmaa, ja kansainvälisellä taiteiden alalla sekä tukea Norjassa asuvia taitelijoita heidän aktiviteeteissaan ympäri maailmaa. OCA:n diskursiivisten, näyttely-, julkaisu-, residenssi- ja vierailuohjelmien seurauksena se keskittyy tuomaan Norjaan kansainvälisiä taidekeskusteluiden käytänteitä ja historiaa siinä määrin, kun on tahtoa osallistua aktiivisesti tällaisiin keskusteluihin kansallisesti ja kansainvälisesti. OCA on ollut vastuussa Norjan osallistumisesta Biennale di Venezian kuvataideosuuteen vuodesta 2001 lähtien.

Ensimmäinen vaihe

Hakemuksen tulee sisältää:

- lyhyt teksti, josta ilmenee kiinnostus tähän tehtävään
- portfolio, jossa on kuvia tai luonnoksia keskeisistä taiteellisista käytännöistä
- CV
- Hakuaika päättyy 15.9.2021 klo 13 (GMT +1)
- Open Call:ista ei makseta korvausta
- Hakemus tulee toimittaa sähköpostitse: opencall@koro.no

Toinen vaihe

- Tuomarit ilmoittavat 30.9.2021 viisi finalistia, jotka kutsutaan kilpailemaan saamelaismonumentista / taideteoksesta Oslon julkisessa tilassa
- Kisamateriaali koostuu töistä, jotka pystytetään väliaikaisesti tai pysyvästi. Tuomarit eivät aseta työn pituudelle ohjeistusta.
- Kisatöistä maksetaan 35 000 Norjan kruunua.
- Kisatöiden deadline on 15.12.2021

Kolmas vaihe

- Kilpailun voittaja julkaistaan 15.2.2022
- Tehtävän suorittamiseen kutsutulle taiteilijalle toimitetaan kokonaisbudjetti, josta taiteilija päättää taiteilijan palkkion ja tuotantomaksun esitykseksi. Työ tulee suorittaa 23.6.2023 mennessä.

Hakuprosessia tai työtä koskevat kysymykset voi osoittaa:

Trude Schjelderup Iversen, Kuraattori ja projektipäällikkö KORO (ti@koro.no)

Katya García-Antón, Johtaja ja OCA:n pääkuraattori (katya.garcia-anton@oca.no)

Christina Hætta, Saamelaisneuvoston kulttuuriosaston johtaja (christina@saamicouncil.net)